

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. V. De altari priuilegiato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

pliciter idoneo: vt decretum loquitur simpliciter: iurisdictionem dare non tenetur, nisi cui placitum fuerit: salua d. clementina dudum; & ratione cap. fin. X. de off. Archipres. in verb. quia & si valde idoneus sit, decet tamen vt sua onera pariat, vt satisfiat plebi: & in nullo titubet ecclesiastica sollicitudo: & Concilij Trid. s. 21. c. 4. in verb. sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda. &c.

12. Nulla priuilegia aut consuetudines d. c. 15. tollunt.

Necessitati examinis & approbationis non obstare Concilium voluit priuilegium, vel quamcumque consuetudinem, etiam immemorabilem. quare abrogata est illa, qua olim quilibet sacerdotes sibi inuicem confitebantur, vel parochi non approbatos substituebant: quod vltus multorum saeculorum receperat. priuilegia autem, praesertim in corpore iuris non clausa, etiam abrogata sunt, in corpore iuris clausa, iura magis hodie videntur & exceptiones, adeoque partes legum, quam priuilegia. vt diximus.

13. Approbatus regularis & quoad moniales quis?

Quoad regulares diximus per d. c. 15. nihil mutatum: vt probatione Episcopi non egeant, nisi confessarij monialium. Itaque illorum respectu probatus censendus est, qui illis, vt oportet, designatus est a superioribus regularibus. quippe illorum Ordinarijs. monialium tamen respectu videtur dicendum requiri approbatum ab Episcopo, vt diximus, ob constitutionem Gregorij XV. incip. in-scrutabili. quamuis enim vsu recepta vbique ea nondum sit, ita vt vbique obliget; tamen, quia Pontifici integrum est modum praescribere liberalitati suae, quem velit: & eadem constitutio velit omnes monialium confessarios ab Episcopis esse probatos, verisimile est Pontificem Iubilaeum concedentem; loqui quoad moniales de huiusmodi approbatione. arg. c. solite. s. verum. X. de maior. & obed.

Imò referunt declarasse Clementem VIII. vigore electionis per Iubilaeum concessae, non posse a regularibus aliquem eligi approbatum non eiusdem Ordinis. De his omnibus citatis à Barbosa in Collectan. ad Concil. Trid. d. c. 15. s. 23.

An autem durante Iubilaei tempore iterari electio confessarij, & bis obtineri gratia Iubilaei possit? negatiue responsum dicitur à Clemente VIII. & S. Congregatione. sed quantisper de eo authenticè non liquet, si non potest bis confessarium probatum quis eligere, & opera praescripta explendo bis Iubilaeum consequi: saltem est certum semel posse efficacius. c. 1. de penit. & remiss. in extrauag. commun. vbi Bonifacius VIII. post opera praescripta, & concessionem Iubilaei, vnusquisque tamen, inquit, plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur, qui basilicas ipsas amplius & deuotius frequentabit. vid. Dianam. p. 1. r. 12. r. 31. & p. 2. tract. 3. r. 49. & vbi sup. c. p. 5. r. 12. resol. 28. & verius in rigore dicendum videtur Iubilaei concessionem disiunctiue pro vna vel altera septimana concessam, vna optione consumi. l. apud. D. de opt. legat. Qui semel in Iubilaeo confessus recordatur peccati reseruati omitti, ab eo potest absolui. quia posterior confessio est perfectio primae, & reseruatio semel sublata est per confessionem primam. Zerol. in prax. V. Absolutio. c. 7. p. 2.

14. Electio confessarij an iterabilis ex Iubilaeo.

RESPONSVM V.

De altari priuilegiato.

Quando illud conceditur, & praescribitur vt missa legatur de requiem, conditio implenda omnino est. Nauarr. de penit. & remiss. conf. 38. arg. legis cui fundus D. de condit. & demonstr. & per text. extrauag. vniuersit. de pen. & remiss. dum non praescribitur; satis est illam

1. An qualibet missa ad priuilegium effectum legi possit?

lam dici de Sancto, vel de tempore. *Nauarr. de penit. & remis. conf. 37.* si intentio est suffragari defunctis.

2. *De numero missarum expressarum.* *Conditio priuilegio adscripta, dummodo in ea ecclesia quindecim missae quotidie celebrentur, non deficit si quando contingat non tot celebrari fortuito, non communiter. quippe haec accipienda sunt moraliter, vt frequentius accidunt. l. 3. 4. 5. 6. D. de leg. nam alioquin nullibi obtinerent. cum feria 5. coeng Domini, & sabbatho sancto vnica tantum debeat fieri missa, & in pasceue non fiat consecratio.*

3. *De clausula.* *1a. sacerdos eiusdem ecclesiae.* Verba haec; *vt quaecumque sacerdos eiusdem ecclesiae dumtaxat ad ipsam altare celebrabit &c. anima indulgentiam consequatur:* in proprio sensu accipienda sunt. vt, quamuis religio istius Ordinis hospites subijciantur superiori loci, vt ab eo corrigi, & absolui etiam a reseruatibus possint, non tamen hanc indulgentiam consequi. quia sacerdotes non sunt istius ecclesiae; seu ad eum residendum a superioribus destinati, capaces electionis, & similitum actuum, qui religiosis istius conuentus proprii sunt. frustra alioquin adiecta fuisset restrictio.

4. *Similis priuilegij negatiua.* Haec autem verba; *simili ad praesens priuilegio minimè decorata, an subrepticam faciant gratiam, cum nondum finitū esset septennium, ad quod iam ante simile priuilegium erat concessum, satis dubia videntur. quamuis enim significatum dicatur quando aliud priuilegium esset datum, & intelligi ex eo posset nondum esset finitum, solent tamen frequenter formularij sollicitatores, libellos ad se missos mutare, secundum verba priuilegij inseri solita: & quamuis etiam dici possit ecclesiam non habere priuilegium pro eo tempore, quo petebatur; non tamen sensus ille obuius est, nec solent eum intellectum illa verba communiter generare, secundum quem intelligenda videntur. arg. c. 7. X. de spons.*

eoque magis est dubius, quod, et si quidam indulgentias existiment, vt fauores ampliandas; tamen alij vt *Nauarr. d. conf. 38.* censent strictè esse interpretandas. arg. c. 1. X. de priuileg. post gloss. quam dicit receptam, & rursus *conf. 35. n. 3.* quippe tanquam dispensationes, eoque strictè accipiendas. ideoque secutum non videtur eas sine alio Pontificis beneplacito publicare.

Dubia etiam huic clausulae, *volumus quod si in dicta ecclesia alia indulgentia perpetuo vel ad tempus nondum elapsam duratura, concessa sunt, praesentes nulla sint, diuersi intellectus dabantur. eoque iussit Urbanus VIII. an. 1642. dubij tollendi causa addi haec verba, inueniunturque anni die d. ecclesiam suae capellam aut altare in ea suum visitantibus perpetuo vel ad tempus nondum elapsam duraturam concesserimus, praesentes nulla sint.*

Vbi etiam animaduertenda sunt illa verba, *ad tempus nondum elapsam, quippe videntur pro ijs, quae de septennio supra dicta sunt, arguere: lapsi septennij intellectum, tribuere eundem, qui hic exprimitur verbis, ad tempus nondum elapsam duratura.*

Iterum haec verba, *praesentes ad septennium tantum duraturae:* quamuis publicari non possint sine Ordinarij licentia, *Cons. Triad. f. 2. c. 9.* & sic computandum videri possit septennium a die publicationis, cum alias obtineri non posset indulgentia per septennium praeteritum in remotis partibus; quod tamen velle videtur concedens: nihilominus securum illud non videtur. per rationem d. c. 7. X. de spons. mens Pontificis expressa est, ne valeant ultra septennium: vt totum illud expleant, expressa non est. vt neq. ne qua fiat interruptio inter primi & secundi septennij priuilegium, incongruum non est animaduerti interruptionem, vbi voluntas est ne sit perpetua; sed tantum septennali: & propterea in

ciuntur; à die publicationis.
De sententia excommu-
nicationis, suspensio-
nis, & interdicti.

RESPONSVM I.

Non facile consulenda censu-
ra, sed circumspicte; &
non nisi in extrema neces-
sitate, cum sperantur pro-
babiliter profutura.

1. Assessor recte con-
sulare debet ne de
imperitia teneatur.

Cum assessorum officium sit
recta consilia Iudicibus, qui-
bus assident, dare, l. 3. D. l. 3. C. de
off. assessor. alioquin de imperitia
teneantur: l. 2. D. quod quisque iur.
malè gloriatur assessor quidquid
seuerè actum est, se auctore à Pre-
lato T. esse decretum: peius que-
ritur omiſſa quaedam consilia, quasi
iuxta mortem acerba, aduersus
quosdam regulares, de compe-
tentia iurisdictionis cum illo liti-
gantes: pessimèque adeo illum in-
stigmat ut eos fulmine anathematis
feriat, dirisque omnibus deuotos,
publicis programmatibus pro-
mulget. rectius D. Benedictus in
Reg. c. 27. De Superiore, nouerit, in-
quit, infirmari se suscepisse curam a-
nimarum, non super sanas tyrannidem.
Sic inter cetera D. Pauli ad Ti-
motheum episcopalia monita &
illud refertur: oportet Episcopū
non esse percussorem; non litigio-
sum: ep. 1. c. 3. ep. 2. c. 4. arguere, ob-
secrare, increpare; sed in omni pa-
tientia, quae Gratianus dist. 45. 46.
90. per sanctorum sententias di-
ducit: & Concil. Trid. s. 13. c. 1. fere
contrahit: ut Episcopi pastores se non
percussores esse meminerint: atque ita
praesse suis subditis oportere, ut non in
eis dominantur, sed illos tanquam filios
& fratres diligant: elaborentq; ut hor-
tando, & monendo ab illicitis deter-
reant: ne ubi deliquerint debitis eos pae-
nā coercere cogantur. quos tamen, si

2. Pastores non per-
cussores ut
Praelati ef-
ſe debent.

quid per humanam fragilitatem pecca-
re contigerit, illa Apostoli ab eis est ser-
uanda praecipio, ut illos arguant, obse-
crent, increpent in omni bonitate, &
patientia. cum sepe plus erga corrigē-
dos agat beneuolentia, quā austeritas,
plus exhortatio quā comminatio; plus
charitas quā potestas. quatenus, in-
quit Gregorius c. 4. dist. 45. per spi-
ritum charitatis & pacis omnis mate-
ria scandalorum, & praesumptio inui-
dorum, atque oppressio simplicium fra-
trum, de Ecclesijs Domini auferantur.
Hi, inquit Leo c. 6. dist. 45. qui que-
sua sunt querunt, non que Iesu Christi,
facile ab hac lege discernuntur, & dum
dominari magis, quā subditis consule-
re querunt, placet honor, insunt super-
bia, & quod prouisum est ad concordiam
tendit ad noxam. quare ibidem c. 8.
ex Concilio Braecarenſi, seu quo-
dam sapiente, Leuiter, inquit, casti-
gatus reuerentiam exhibet castiganti,
asperitatis autem nimiae increpatio, nec
correctionem recipit, nec salutem: uera
iustitia compassionem habet, falsa de-
dignationem. Ibid. c. 15. talis loquela
non illuminat caecum, non sanat agrot-
um, non curat infirmum: sed magis
occidit, & in desperationem periclitian-
tem mittit. boni etenim rectores ma-
gis per humilitatis & mansuetudinis
lenamentum student peccantes ab erro-
ris laqueo eruere; quā per austerita-
tem in foueam perditionis nutantes pro-
pellere. His applicat Gregorius dist.
46. c. 1. illud Prophetæ; vos autem
cum austeritate imperabatis eis,
& cum potentia, cum austeritate
& potentia imperant, qui subditos
suos non tranquille ratiocinando corri-
gere; sed asperè inflectere dominando
festinant.

3. Adit char-
ritas, ablit
simplicium
fratrum
oppressio.

4. Ut per
castigatio
lenis.

5. Sine auste-
ritate.

6. Sine indi-
gnatione
repetitum
exagen
per appel-
lationem.

De civili questione agitur; ma-
ioritate & obedientia; iurisdic-
tione, subiectione, atque exem-
ptione: eoque assessor instigare
praelatum debebat, ad amicam,
tranquillamque disceptationem:
iuxta c. cum persona de priuileg. in 6.
non ferro armare, & fulmine, at-
que ira perpetua aduersus appel-
lantes: quin suggerere monitum

Con.